

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

XLVII. An aliquod arbitrium creatum totaliter auxiliorum collationi resistere
possit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

CONTROVERSIA XLVII.

COLLECTIO AUXILIORUM.

*An aliquod Arbitrium creatum
totaliter illi resistere
possit.*

non est per actus, qui sint ipsi gratiæ æquandi, æqualitate proportionis; sicut meritum æquatur præmio; (Ecce confirmationem prioris solutionis ad illationem Adversarii à me repositæ) & ideo non oportet ut actus, quibus homo se ad gratiam habendam præparat, NB. sint naturam humanam excedentes. Sicut enim natura humana se habet in potentia materiali ad gratiam; ita actus NB. Virtutum naturalium se habent, ut dispositiones materiales ad ipsam.] Et paulo post, cum noluerit S. D. præmotionem ad actus naturales vocare donum gratiæ gratis datæ, eo quod non excedat naturam humanam, ut tamen indicaret esse gratuitam, latius loquendo, id est, esse ex Deo, sine ulteriori hominis præparatione liberaliter illam conferente, & movere corda ad bonum (quæ fuit altera solutio illationis) addit: *Nisi forte gratia, gratis data, dicatur naturale lumen rationis, quod pertinet ad bona naturalia, & non ad gratuita, nisi largè accepta, quatenus scilicet non est supra naturam, attamen etiam non est debitum, sed est auxilium per DEI misericordiam donatum naturæ.*

201. Alterum testimonium S. Doctoris, pro actibus naturalibus, non quidem meritorie, sed dispositive & remote præparantibus ad gratiam supernaturalem, habetur q. 24. de Verit. a. 1. ad 2. ubi dicitur: *Gratiam autem, quæ Opera meritoria facit, quamvis homo non possit ex libero arbitrio acquirere; potest tamen se ad gratiam habendam præparare, quæ ei à Deo non negabitur, si fecerit quod in se est: quod enim hi actus, quamvis non sufficiant ad meritum etiam de congruo, prout tamen in potestate liberi arbitrii, adeoque naturales sunt, possunt remote disponere ad promerendam gratiam per actus supernaturales, ut proinde hæc quoad remotam dispositionem, saltem negativam, quæ est mera remotio obicis, & positivæ indignitatis ad lumen infusum supernaturale, sit aliquo modo in potestate liberi arbitrii (cujus contrarium Semi-Pelagiani objiciebant S. Augustino, imputantes illi sublationem libertatis) id S. D. ulterius declaraturus immediate subiungit.*

Et ideo non est omnino extra potestatem liberi arbitrii opera meritoria agere, quamvis ad hoc per se potestas liberi arbitrii non sufficiat, eo quod modus, qui ad meritum requiritur, facultatem naturæ excedit, NB. non autem modus, qui est in operibus ex Virtutibus politis.

202. **E**tsi Adversarius dicat, quod P. Haunoldus nunquam defensurus sit illam assertionem lib. 2. n. 836. qua asserit, *Esse repugnantiam metaphysicam, ut detur aliquis homo, qui reddat omnia auxilia inefficacia, omnibus resistendo: tamen ipse neque refert, & solvit illius argumenta, neque assert aliquod in contrarium, quod à P. Haunoldo non facillimè solvatur.* Nam quando ita objicit: [Omnis concursus indifferens, omnisque motio moralis, quæ physice non efficit, sed expectat concursum, & determinationem liberi arbitrii, talis est, ut ei resisti possit, etiam in sensu composito; omne enim objectum Voluntati propositum, præter DEVM clarè Visum, non sufficit eam determinare, quin valeat se aliofsum divertere, cum illud non habeat bonitatem adæquantem totam capacitatem voluntatis, ut egregie probavit S. Thomas 1. p. q. 105. a. 4. in C.] libenter P. Haunoldus concedit totum, quod dictum est, & si alicui motioni resisti non posset, non valeret cum ea consistere libertas proxima: sed negat consequentiam ejus, quod inferendum esset: scilicet ergo voluntas potest omnibus auxiliis resistere in sensu colectivo: itaque deberet Adversarius cum S. Thoma distinguere inter sensum distributivum & collectivum: hinc in 3. p. q. 87. a. 1. ad 1. ait S. D. *Homo in gratia constitutus potest vitare omnia peccata mortalia, & singula; potest etiam vitare singula peccata venialia, sed NB. non omnia.* Et 1. 2. q. 109. a. 8. ad 1. *Homo potest vitare singulos actus peccati, non tamen omnes, nisi per gratiam.*

203. P. Haunoldus verò suam assertionem probavit in primis ex S. Scriptura Proverb. 21. *Cor Regis in manu Domini, quocunque voluerit inclinabit illud.* Deinde ex S. Aug. lib. de corrept. & Gratia c. 14. ubi de DEO ait. *Sine dubio habens humanorum cordium, quod placeret, inclinandum, Omnipotentissimam potestatem.* Idem probat S. Thomas 3. Contr. Gent. c. 88. iniquis. *DEVS animam solus creat, solus igitur DEVS potest movere Voluntatem per modum agentis absque Violentia (& absque necessitate tollente libertatem indifferentiæ) hinc est, quod dicitur Proverb. 21. Cor Regis in manu Domini &c.* Et ad Phil. 2. *DEVS est, qui operatur in nobis & velle, & perficere, pro bona Voluntate sua.* Autoritati P. Haunoldi n. 837. etiam addidit rationem, desumptam ex illimitatione

N tatione

ratione Omnipotentiae Divinae, continentis numero, & perfectione aptitudinis ad movendum corda hominum, auxilia plura & praestantiora (imò etiam moraliter necessitantia,) in infinitum; & ex limitatione potentiae creatae ad resistendum: quâ comparatione posita necesse est, potentiam limitatâ infinities posse vinci à potentia illimitatâ; itaq; hæc *quocunq; voluerit inclinabit illam*: hoc autem non potest fieri per prædeterminationem physicam, ergo per præmotionem, directam à Scientia conditionata universali, ut sæpius & fufius in prioribus Contr. declaratum & comprobatum est.

204. Eadem assertio P. Haunoldi potest etiam confirmari argumento Sancti Thomæ 3. Cont. Gent. c. 155. ubi rationem à priori assignans, quare prædictus modus argumentandi, ab Adversario usurpatus, qui est à sensu distributivo ad collectivum, non semper valeat, nec bene inferatur: Voluntas potest singulis Vicibus bene operari; ergo potest omnibus Vicibus & constanter bene operari; sic loquitur. [Potestas liberi arbitrii est respectu eorum, quæ sub electione cadunt: quod autem eligitur, est aliquid particulare operabile: particulare autem operabile est, quod est hic & nunc: quod igitur cadit sub potestate liberi arbitrii, est aliquid, ut nunc operandum: perseverare autem non dicit aliquid, ut hic & nunc operabile: sed continuationem operis per totum tempus: iste igitur effectus, qui est perseverare in bono, est supra potestatem liberi arbitrii.] Similiter dico. Uniformiter resistere omnibus auxiliis, dicit Uniformitatem operis per totam seriem infinitorum possibilium auxiliorum: iste igitur effectus, qui est uniformiter operari, sive in bono, sive in malo, est supra potestatem liberi arbitrii; id quod declarari potest exemplo alearum, quarum jactu quilibet numerus, & qualibet Vice, in sensu distributivo, facile poni potest, repugnat tamen eundem numerum constanter & in infinitum multiplicatis vicibus projici, propter Variabilitatem.

205. Vnde quemadmodum S. D. ex Variabilitate voluntatis humanæ probat, perseverantiam in bono esse supra potestatem liberi arbitrii, ita rursus probari potest, Uniformitatem operandi pro diversitate auxiliorum esse supra potestatem liberi arbitrii. Ita enim S. D. l. c. discutit. *Omne quod de se est variabile, ad hoc quod figatur in uno, indiget auxilio alicujus moventis immobilis* (ut scilicet constanter & immobiliter, superatis omnibus impedimentis, eligat talia auxilia, quæ conditionatè prævidet subsequutam operationem bonam,) homo enim *NB.* est variabilis, & de malo in Bonum, & de bono in malum: Ceterum, hæc assertio, cujus probatio-

nem Adversarius postulat, omnium clarissimè suadetur à propria cujusque experientia, quæ compertum habet, sibi quandoque esse difficultum abstinere à peccato, quandoque facilitum; unde cum possit difficultas aut facilitas à Deo augeri in infinitum, hinc facile potest DEUS voluntatem inclinare in quamcunque partem, quin per prædeterminationem libero arbitrio inferat physicam necessitatem, à me frequenter, solum tamen per modum argumentantis, objectam.

206. Petita probationi Assertionis subnectit Adversarius novam petitionem responsionis ad hanc quæstionem. *Vel convertitur Petrus, quia prius DEVS id vult, & physicè facit? vel DEVS vult illum converti, quia Petrus prius vult converti? vel quia DEVS & Petrus volunt simul?* Resp. Petrus converti, quia DEVS vult dare auxilium in ordine ad ponendam conversionem, adeoque quia etiam vult ipsam conversionem, sed impedibiliter, propter Scientiam directivam, impedibilem à statu objecti conditionato, impedibili per liberum arbitrium creatum. DEVS autem vult Petrum converti, non quia Petrus absolute vult converti, sed quia conditionatè prævidet, quod Petrus esset convertendus, si haberet tale auxilium, ideoque dat illi hoc auxilium, ut Petrus absolute velit converti, quam voluntatem deinde cum Petro, suo tempore, physicè producit. Et sic evitat decretum prædeterminans inimpedibile, & simul salvatur dependentiâ Conversionis à DEO, ut præmovente, & physicè efficiente Conversionem Petri.

CONTROVERSIA XLVII.

MERITVM S. ELIE.

An S. Elias de facto semper mereatur.

207. NON sine Fundamento dixit P. Haunoldus lib. 2. n. 884. quod Elias de facto non mereatur: Est enim hæc quæstio problematica, & in utramque partem dantur rationes probabiles, diversæque DD. opiniones apud nostrum Cornelium à Lapide 4. Reg. c. 1. v. 11. in fine. Illa quidem ratio, quæ ab Adversario assignatur pro facultate merendi, nihil concludit, sed concessio Antecedenti, quod Elias insistant altissimæ Contemplationi, & Charitati DEI, quod teste S. Thomâ omnibus Prophetis sanctior fuerit, quod juxta eundem habuerit eandem virtutem, quàm Joannes Baptista, & habiturus sit omnia ad verum Apostolum requisita, ac Christo in morte & mortis loco conformis.